

МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра пропедевтики педіатрії

«Затверджую»
В.о. ректора ОНМедУ,
д. мед. н., професор
Р.С. Вастьянов

ПРОГРАМА ВИБРОКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Невідкладні стани в педіатрії та неонатології
(назва навчальної дисципліни)

підготовки: докторів філософії на III освітньо-науковому рівні
(назва рівня вищої освіти)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»
(цифри та назва галузі знань)

Спеціальність: 228 Педіатрія
(код та найменування спеціальності)

Розробники:

- Зав. кафедри пропедевтики педіатрії, д.мед.н., проф. Старець О.О.
- Професор кафедри пропедевтики педіатрії, д.мед.н., проф. Котова Н.В.

Одеса
2020

Вступ

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Невідкладні стани в педіатрії та неонатології» складена на підставі освітньо-професійної програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти з підготовки докторів філософії магістрів зі спеціальності 228 «Педіатрія» ОНМедУ, що затверджена Вченою Радою ОНМедУ від «___» _____ 2021 року, протокол № ___.

Програму обговорено на засіданні кафедри від «___» _____ 2021 року, протокол № ___.

Завідувач кафедри, д.мед.н. проф. _____ Старець О.О.

Програму ухвалено на засіданні предметно-циклової методичної комісії з педіатричних дисциплін від «___» _____ 2021 року, протокол № ___.

Голова предметної циклової методичної комісії з педіатричних дисциплін, д.мед.н., проф. _____ Котова Н.В.

Програму затверджено на засіданні Центральної координаційно-методичної Ради ОНМедУ від «___» _____ 2021 року, протокол № ___.

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Програма вибіркової навчальної дисципліни «Невідкладні стани в педіатрії та неонатології» стосується сучасного науково обґрунтованого підходу до надання екстреної та невідкладної допомоги дітям в медичних установах лікарями, які не є фахівцями в інтенсивній терапії, із засвоєнням практичних навичок за допомогою симуляційних методів навчання. В програму включено засвоєння навичок первинної реанімації новонароджених, базової серцево-легеневої реанімації, екстреної та невідкладної допомоги при порушенні прохідності дихальних шляхів, важких респіраторних і циркуляторних розладах, порушенні свідомості та судомах.

Програма вибіркової навчальної дисципліни визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг, необхідний для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії, перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання, та вимоги до контролю якості вищої освіти.

Вибіркова навчальна дисципліна «Невідкладні стани в педіатрії та неонатології» складається з 4 кредитів ЄКТС (120 годин): у кожному кредиті по 15 аудиторних годин та 15 годин для самостійної роботи; усього 60 аудиторних годин та 60 годин для самостійної роботи.

Предметом вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Невідкладні стани в педіатрії та неонатології» є алгоритми надання екстреної та невідкладної допомоги новонародженим і дітям всіх вікових груп при станах, що загрожують життю.

Міждисциплінарні зв'язки: базуються на вивченні здобувачами медичної біології, медичної та біологічної фізики, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, анатомії людини, гістології, цитології та ембріології, фізіології, патофізіології, патоморфології, мікробіології, вірусології та імунології, фармакології, клінічної фармакології, педіатрії, дитячої хірургії, акушерства і гінекології, дитячих інфекційних хвороб, епідеміології та принципи доказової медицини, екстреної та невідкладної медичної допомоги, загальної практики (сімейної медицини), що передбачає інтеграцію з цими дисциплінами та формувати умінь застосовувати знання в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

1. Мета та завдання вибіркової навчальної дисципліни «Невідкладні стани в педіатрії та неонатології»

1.1 Метою вибіркової навчальної дисципліни є покращення знань та оволодіння професійними компетентностями та навичками здобувачів наукового ступеня доктора філософії на III освітньо-науковому рівні щодо екстреної та невідкладної допомоги дітям зі станами, що загрожують життю.

1.2 Основними завданнями вибіркової навчальної дисципліни є:

- 1) надання здобувачам ступеня доктора філософії знань і оволодіння навичками щодо первинної реанімації новонароджених;
- 2) надання здобувачам ступеня доктора філософії знань і оволодіння навичками базової серцево-легеневої реанімації і створення прохідності дихальних шляхів у дітей;
- 3) надання здобувачам ступеня доктора філософії знань і оволодіння навичками невідкладної допомоги при важких респіраторних розладах у дітей;
- 4) надання здобувачам ступеня доктора філософії знань і оволодіння навичками невідкладної допомоги при важких циркуляторних розладах у дітей;
- 5) надання здобувачам ступеня доктора філософії знань і оволодіння навичками невідкладної допомоги при порушеннях свідомості у дітей;

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти).

Згідно з вимогами освітньо-наукових програм спеціальностей, дисципліна забезпечує набуття аспірантами компетентностей:

- *Інтегральна:*

Здатність розв'язувати комплексні проблеми, проводити незалежне оригінальне наукове дослідження та здійснювати педагогічну, професійну, дослідницьку та інноваційну діяльність в галузі медицини та фармації.

- *Загальні:*

1. Здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівню.
2. Вміння працювати автономно, з дотриманням дослідницької етики, академічної доброчесності та авторського права.
3. Навички до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
4. Здатність до спілкування і роботи у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.
5. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність генерувати нові ідеї.
6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

- *Спеціальні (фахові, предметні):*

1. Глибокі знання і систематичне розуміння предметної області за напрямом та тематикою наукових досліджень у галузі медицини та фармації майбутньої професійної діяльності у сфері вищої медичної та фармацевтичної освіти.
2. Здатність до визначення потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень, формулювати дослідницькі питання, генерувати наукові гіпотези у сфері медицини та фармації.

3. Здатність обирати методи та критерії оцінки досліджуваних феноменів та процесів в галузі медицини та фармації відповідно до цілей та завдань наукового проекту.
4. Здатність проводити коректний аналіз та узагальнення результатів наукового дослідження.
5. Здатність інтерпретувати можливості та обмеження дослідження, його роль у суспільстві.
6. Впровадження нових знань (наукових даних) в освітній процес та практику охорони здоров'я.

Результати навчання

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

1. Застосовувати науково-професійні знання; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі освітнього та наукового спрямування.
2. Демонструвати знання методології дослідження в цілому і методів певної сфери наукових інтересів, зокрема.
3. Інтерпретувати та аналізувати інформацію, коректно оцінювати нові й складні явища та проблеми з науковою точністю критично, самостійно і творчо.
4. Виявляти невирішені проблеми у предметній області медицини та визначати шляхи їх вирішення
5. Самостійно і критично проводити аналіз і синтез наукових даних.
6. Використовувати результати наукових досліджень в медичній та фармацевтичній практиці, освітньому процесі та суспільстві.
7. Інтерпретувати можливості та обмеження наукового дослідження, його роль в розвитку системи наукових знань і суспільства в цілому.
8. Використовувати етичні принципи в роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами, дотримуватися наукової етики.

Результати навчання для дисципліни.

Аспірант (здобувач) має знати:

- Систему надання екстреної і невідкладної допомоги дітям в Україні.
- Епідеміологічні дані щодо екстрених і невідкладних станів у дітей, основні причини дитячої смертності.
- Алгоритми серцево-легеневої реанімації у новонароджених і дітей.
- Етіопатогенез, клініку і діагностику станів, що загрожують життю дітей.
- Алгоритми екстреної та невідкладної допомоги при важких респіраторних і циркуляторних розладах та порушенні свідомості

Аспірант (здобувач) має вміти:

- Виявляти стани, що загрожують життю дитини
- Надавати реанімаційну, екстрену допомогу
- Стабілізувати стан дитини із захворюваннями, що загрожують життю дитини
- Надавати невідкладну допомогу при важких захворюваннях у дітей

2. Структура вибіркової навчальної дисципліни «Невідкладні стани в педіатрії та неонатології»

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	У тому числі		
		Семінарськ е заняття	Практичне. заняття	Самостійна робота
<i>Змістовний модуль 1. Сортування хворих, серцево-легенева реанімація, допомога при критичних станах</i>				
1. Стани, що загрожують життю, в педіатрії та неонатології. Основи сортування хворих в амбулаторних і стаціонарних умовах.	4	2	-	2
2. Початкова та реанімаційна допомога новонародженим	8	-	4	4
3. Базова реанімаційна допомога дітям різного віку	8	-	4	4
4. Створення прохідності дихальних шляхів.	8	-	4	4
5. Безпечне положення при втраті свідомості	4	-	2	2
6. Основи командної роботи при наданні екстреної та невідкладної допомоги	4	2	-	2
<i>Змістовний модуль 2. Швидка оцінка, розпізнавання і стабілізація станів, що загрожують життю дитини</i>				
7. Алгоритм швидкої оцінки, розпізнавання і стабілізація станів, що загрожують життю в педіатрії	4	2	-	2
8. Загальні ознаки небезпеки у дитини. Показанням до негайної госпіталізації хворої дитини і невідкладна допомога до і під час транспортування до стаціонару	8	2	2	4
9. Етіо-патогенетичні основи розвитку респіраторного дистресу (дихальної недостатності) у дітей	4	2	-	2
10. Сучасні рекомендації щодо оксигенотерапії у дітей	4	2		2
11. Швидка оцінка, розпізнавання і стабілізація стану при важких респіраторних розладах у дітей: відпрацювання навичок на манекенах-симуляторах	8	-	4	4
12. Циркуляторні розлади у дітей: класифікація і патогенез шоків	4	2	-	2
13. Екстрена та невідкладна допомога при анафілактичному шоці: відпрацювання навичок на манекенах-симуляторах	8	-	4	4

14. Невідкладна допомога при септичному шоці: відпрацювання навичок на манекенах-симуляторах	8	-	4	4
15. Невідкладна допомога при гіповолемічному шоці: відпрацювання навичок на манекенах-симуляторах	8	-	4	4
16. Етіо-патогенетичні причини втрати свідомості та судом у дітей	4	2	-	2
17. Швидка оцінка, розпізнавання і стабілізація стану при втраті свідомості та судамах у дітей	8	-	4	4
18. Відпрацювання навичок командної роботи при наданні допомоги дітям в критичних станах: відпрацювання навичок на манекенах-симуляторах	16		8	8
Залік				
Разом:	120	16	44	60

3. Теми семінарських занять вибіркової навчальної дисципліни «Невідкладні стани в педіатрії та неонатології»

Назва тем	Кількість годин
1. Стани, що загрожують життю, в педіатрії та неонатології. Основи сортування хворих в амбулаторних і стаціонарних умовах.	2
2. Основи командної роботи при наданні екстреної та невідкладної допомоги	2
3. Алгоритм швидкої оцінки, розпізнавання і стабілізація станів, що загрожують життю в педіатрії	2
4. Загальні ознаки небезпеки у дитини. Показанням до негайної госпіталізації хворої дитини і невідкладна допомога до і під час транспортування до стаціонару	2
5. Етіо-патогенетичні основи розвитку респіраторного дистресу (дихальної недостатності) у дітей	2
6. Сучасні рекомендації щодо оксигенотерапії у дітей	2
7. Циркуляторні розлади у дітей: класифікація і патогенез шоків	2
8. Етіо-патогенетичні причини втрати свідомості та судом у дітей	2
Разом:	16

4. Теми практичних занять вибіркової навчальної дисципліни «Невідкладні стани в педіатрії та неонатології»

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин
1. Початкова та реанімаційна допомога новонародженим	4
2. Базова реанімаційна допомога дітям різного віку	4
3. Створення прохідності дихальних шляхів.	4
4. Безпечне положення при втраті свідомості	2
5. Загальні ознаки небезпеки у дитини. Показанням до негайної госпіталізації хворої дитини і невідкладна допомога до і під час транспортування до стаціонару	2
6. Швидка оцінка, розпізнавання і стабілізація стану при важких респіраторних розладах у дітей: відпрацювання навичок на манекенах-симуляторах	4
7. Екстрена та невідкладна допомога при анафілактичному шоці: відпрацювання навичок на манекенах-симуляторах	4
8. Невідкладна допомога при септичному шоці: відпрацювання навичок на манекенах-симуляторах	4
9. Невідкладна допомога при гіповолемічному шоці: відпрацювання навичок на манекенах-симуляторах	4
10. Швидка оцінка, розпізнавання і стабілізація стану при втраті свідомості та судомах у дітей	4
11. Відпрацювання навичок командної роботи при наданні допомоги дітям в критичних станах: відпрацювання навичок на манекенах-симуляторах	8
Разом:	44

5. Теми самостійних робіт вибіркової навчальної дисципліни «Невідкладні стани в педіатрії та неонатології»

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин
1. Стани, що загрожують життю, в педіатрії та неонатології. Основи сортування хворих в амбулаторних і стаціонарних умовах.	2
2. Початкова та реанімаційна допомога новонародженим	4
3. Базова реанімаційна допомога дітям різного віку	4
4. Створення прохідності дихальних шляхів.	4
5. Безпечне положення при втраті свідомості	2
6. Основи командної роботи при наданні екстреної та невідкладної допомоги	2
7. Алгоритм швидкої оцінки, розпізнавання і стабілізація станів, що загрожують життю в педіатрії	2
8. Загальні ознаки небезпеки у дитини. Показанням до негайної госпіталізації хворої дитини і невідкладна допомога до і під час транспортування до стаціонару	4
9. Етіо-патогенетичні основи розвитку респіраторного дистресу (дихальної недостатності) у дітей	2
10. Сучасні рекомендації щодо оксигенотерапії у дітей	2
11. Швидка оцінка, розпізнавання і стабілізація стану при важких респіраторних розладах у дітей: відпрацювання навичок на манекенах-симуляторах	4
12. Циркуляторні розлади у дітей: класифікація і патогенез шоків	2
13. Екстрена та невідкладна допомога при анафілактичному шоці:	4

відпрацювання навичок на манекенах-симуляторах	
14. Невідкладна допомога при септичному шоці: відпрацювання навичок на манекенах-симуляторах	4
15. Невідкладна допомога при гіповолемічному шоці: відпрацювання навичок на манекенах-симуляторах	4
16. Етіо-патогенетичні причини втрати свідомості та судом у дітей	2
17. Швидка оцінка, розпізнавання і стабілізація стану при втраті свідомості та судамах у дітей	4
18. Відпрацювання навичок командної роботи при наданні допомоги дітям в критичних станах: відпрацювання навичок на манекенах-симуляторах	8
Разом:	60

6. Методи навчання

Викладання вибіркової навчальної дисципліни «Невідкладні стани в педіатрії та неонатології» на семінарських і практичних заняттях забезпечується відповідними методичними розробками та наочними засобами навчання та манекенами-симуляторами для кожного заняття (презентації, відеоматеріали, ситуаційні завдання), інформаційним ресурсом кафедри, структурованими алгоритмами контролю вмінь.

Самостійна робота при вивченні вибіркової навчальної дисципліни забезпечується відповідними методичними розробками, наочними засобами навчання (презентації, відеоматеріали, ситуаційні завдання), інформаційним ресурсом кафедри, тематикою самостійних робіт, структурованими алгоритмами контролю вмінь.

Підсумковий контроль не проводиться, вивчення дисципліни завершується заліком на останньому семінарському занятті.

7. Методи контролю:

- Тести вхідного та заключного контролю рівня знань за темою практичного заняття
- Усна відповідь на запитання за матеріалом поточної теми
- Розв'язання типових і нетипових клінічних ситуаційних завдань
- Контроль практичних навичок
- Підсумковий залік

8. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточний контроль. Оцінювання успішності вивчення тем дисципліни виконується за традиційною 4-х бальною шкалою. Наприкінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих аспірантом оцінок за традиційною шкалою, округлене до цілого числа.

Підсумковий контроль. Вивчення навчальної дисципліни завершується заліком. Залік отримують аспіранти (пошукувачи), які не мають пропусків

лекцій і практичних занять або відпрацювали пропущені аудиторні заняття і мають середній бал не менше, ніж 3,00.

9. Рекомендована література

Основна (базова):

1. Медикаментозна алергія, включаючи анафілаксію. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. – Наказ МОЗ України від 30.12.2015 № 916
2. Оказание стационарной помощи детям. Руководство по ведению наиболее распространенных болезней детского возраста, 2-е издание. – ВОЗ, 2013-
https://www.who.int/maternal_child_adolescent/documents/child_hospital_care/ru/
3. Початкова, реанімаційна і післяреанімаційна допомога новонародженим в Україні. Уніфікований клінічний протокол і адаптована клінічна настанова, заснована на доказах. – Наказ МОЗ України від 28.03.2014 року № 225
4. Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги. Наказ МОЗ України від 05.06.2019 № 1269
5. Уніфікований клінічний протокол первинної медичної допомоги «Інтегроване ведення хвороб дитячого віку». – 2016. -
<http://www.dec.gov.ua/mtd/zatvtemy.html>

Допоміжна

1. 2020 American Heart Association Guidelines for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care. Available at: <https://professional.heart.org/en/science-news/2020-aha-guidelines-for-cpr-and-ecc>
2. PEARS: Pediatric Emergency Assessment, Recognition, and Stabilization. Provider Manual. – American Heart Association. American Academy of Pediatrics. – 2016. Available at: <https://ebooks.heart.org/product/pediatric-emergency-assessment-recognition-stabilization-provider-manual-short-title-if-needed-pears>
3. Updated guideline: paediatric emergency triage, assessment and treatment: care of critically-ill children - <https://apps.who.int/iris/handle/10665/204463>

10. Інформаційні ресурси

1. Державний Експертний Центр МОЗ України
<http://www.dec.gov.ua/index.php/ua/>
2. Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Ресурс лікарських засобів «Компендіум» <http://compendium.com.ua>

5. American Heart Association Guidelines Update for CPR and ECC. –
www.heart.org